

METSÄTALOUS

Metsäliitto taivutteli kilpailijoita MTK:n kanssa linjattuihin hintoihin

Metsäliitto korosti käräjäoikeudessa rooliaan metsänomistajien osuuskuntana.

Metsäliitto yritti saada Stora Enson ja UPM:n hyväksymään puun hintatason, jonka MTK:n johto ja Metsäliiton hallitus olivat keskenään linjanneet. Näin kertoi Metsäliiton entinen metsäpäälikkö **Harri Lallukka** Helsingin käräjäoikeudessa per-jantaina.

Metsähallitus ja Metsäliitto olivat nimenneet Metsäliiton entiset metsäpääliköt Lallukan ja **Markku Melkon** todistajik-si oikeudenkäynnissä, missä Metsähallitus vaatii Metsälii-tolta, Stora Ensolta ja UPM:lta yhteensä 160 miljoonan euron vahingonkorvausta kolmen metsäyhtiön muodostaman kar-

tellin aiheuttamista puun myyn-titulojen menetyksistä vuosina 1997–2004. Lallukka toimi Metsäliiton metsäpäälikkönä vuosina 1992–1999 ja Melkko 1999–2002. Metsäliiton roolin Lallukka korosti olleen erilainen kuin Stora Enson ja UPM:n. Met-sänomistajien osuuskuntana Metsäliitto lähti siitä, että myös puunmyyjien pitää saada osan-sa. Stora Enso ja UPM sen sijaan pyrkivät ostamaan puunsa mah-dollisimman halvalla.

Metsäliitto välimiehenä Lallukka kertoi, että Metsäliitto kävi keskustelut MTK:n kanssa ennen kuin Metsäliiton hallitus teki päätöksen hinnoista, joilla puuta ostettiin seuraavalla vuo-den pituisella hinnoittelujaksolla. ”MTK:n puolelta oli toivomus, että lähemme markkinoimaan sitä hintatasoa muille.” Metsäliitto yritti Lallukan mukaan välimiehenä saada Stora Enson ja UPM:n hyväksymään

Metsäliiton hintatason ja puu-kaupan näin käyntiin. Metsäliiton ylin johto ja MTK:n johto muodostivat niin sanotun ”vanhempain neuvos-ton”, jossa puhuttiin Lallukan mukaan myös puun hinnasta. Metsäliiton asianajaja **Jörgen Hammarström** kysyi, miksi MTK oli mukana hinnoittelusta päätettäessä.

”Koska Metsäliiton johto halusi laajempaa pohjaa hinta-näkemykselle”, Lallukka vastasi. Metsäliitto toimi välimiehenä myös silloin, kun MTK halusi tietää, miten UPM ja Stora Enso suhtautuvat ajankohtaisiin kysy-myksiin.

Lallukka sanoi MTK:n puo-lelta suhtautumista kyselleen muun muassa **Eero Kerttulan** ja **Timo Kallin**. ”Kerron heille tietoja, jotka olin saanut **Pekka Tiirilältä**”, Lallukka sanoi. Tiirilä oli UPM:n metsäpäälikkö ja Lallukan mukaan ”teollisuuden puolen johtohahmo”.

Alaspäin ei joustettu Myös todistajana kuultu Mark-ku Melkko korosti Metsäliiton erilaista roolia verrattuna Stora Enson tai UPM:ään.

”Metsäliitto osuuskuntana pyrkii maksamaan jäsenistölleen mahdollisimman hyvän hinnan puusta.”

Melkon mukaan Metsäliiton hallituksen hyväksymät hinnat olivat käytännössä minimihin-toja. ”Alaspäin ei pystynyt jous-tamaan.”

Metsäliiton hallituksen pu-heenjohtaja seurasi Melkon mukaan tarkasti, mitä metsän-omistajille oli maksettu puusta.

Myyjäpuoli jarrutti Melkko kertoi, että hänen aika-naan tapaamisia muiden yhtiöi-den metsäpääliköiden kanssa oli ehkä 3–4 vuodessa. Metsäpää-liköt pohtivat keinoja, kuinka puukauppa saataisiin liikkeelle tilanteessa, missä myyjäpuoli jarrutti parempien hintaodo-tusten vuoksi puukauppaa.

» Metsäliitto osuuskuntana pyrkii maksamaan jäsenistölleen mahdollisimman hyvän hinnan puusta.

MARKKU MELKKO

Hammarström kysyi, eikä olisi ollut yksinkertaista maksaa puusta lisää hintaa.

”Kyllä, jos olisi ollut rahaa”, Melkko vastasi. Hän lisäsi, ettei hinnan nosto ole puukaupassa aivan yksinkertainen keino, sillä se saattaa ruokkia lisää hintaodo-tuksia ja jarruttaa näin tarjontaa.

Parhaaksi keinoksi metsäpää-liköt katsoivat sen, että jokaisen yhtiön ostomiehet lähtevät aktii-visesti liikkeelle ja pyrkivät näin saamaan kauppvoja aikaan.

Metsähallitus jakoi yhtiöt Metsähallitus solmi metsäyh-tiöiden kanssa niin sanottuja runkosopimuksia. Niissä sovit-tiin toimitettavista puumääristä ja siitä, että Metsähallituksen

toimituskauppojen hinnat seu-raavat yksityismetsien puukau-poissa toteutuneita hintoja.

Hammarström kysyi, kertoiko Metsähallitus Metsäliitolle, mis-sä vaiheessa neuvottelut muiden yhtiöiden kanssa olivat.

”Kyllä, jo kättelyvaiheessa tie-dettiin, olimmeko aikataulussa ensimmäisenä vai viimeisenä”, Lallukka vastasi.

Lallukan mukaan Metsähal-litus ei halunnut kilpailuttaa ostajia, vaan heille oli vakaus tärkeintä.

”Metsähallitus halusi jakaa meidät (yhtiöt) ja myydä omien optimointisääntöjensä mukaan meille. Jokainen meistä neuvot-teli erikseen omista puistaan.” JUHA KAIHLANEN

Puuinfo listasi keinot, joilla lisätään puurakentamista

PYHÄNTÄ (MT) Pääministeri **Juha Sipilän** (kesk.) hallitusohjelmassa puu-rakentaminen mainitaan yhdellä rivillä: ”Puretaan rakentamis-määräyksiä, jotka estävät puun käyttöä.”

Puurakentamista edistävä Puuinfo luovutti Sipilälle toissa lauantaina Pyhännällä muiston, jossa se listasi keinot puuraken-tamisen esteiden purkuun.

Lyhykäisyydessään esteet ovat sääntely, osaamisvaje sekä kysynnän ja tarjonnan vähyys.

Puuinfon mukaan esteiden purkuun tarvitaan valtiolta 4,2 miljoonaa euroa tämän hallitus-kauden aikana.

Summalla rahoitetaan projek-tit, joilla parannetaan osaamista, lisätään kysyntää ja tarjontaa sekä luodaan muutosehdotukset esimerkiksi palomääräyksiin.

Puuinfo on valmis ottamaan projektien vetovastuun. Se ko-kee, että hankkeet ovat nykyisin liian irrallisia.

”On pitkä lista EU-rahoitteisia puurakentamishankkeita, joiden tulokset jäävät hyödyntämättä”, Puuinfon johtaja **Mikko Viljakainen** sanoo.

Palomääräyksiin muutos Viljakaisen mukaan paloturv-alisuusmääräykset pitää muuttaa puuta syrjimättömäksi.

”Esimerkiksi määräys voisi olla, että keskikokoisen raken-

nuksen tulee kestää tulipaloa 60 minuuttia. Rakennusmateriaalia ei tarvitsisi mainita lainkaan.”

Yksi Puuinfon projekteista laatisi perustellut muutosehdo-tukset palomääräyksille.

Projekti pitäisi sisällään massii-vipuukerrostalon polttokokeita.

Rakennuslupa liian raskas Viljakaisen mielestä rakennus-lupamenettely omakotitalon, kesämökin tai vaikka kesämökin laajennuksessa on aivan liian raskas.

”Paperipinkka, joka vaaditaan, on huomattavan paksu. Siinä ei ole tolkkua.”

Viljakainen korostaa, että on tärkeää rakentaa talot hyvin, mutta on kohtuutonta vaatia pienelle työmaalle niin paljon suunnittelijoita, asiantuntijoita ja lausuntoja. ”Rakennusvalvonta vaatii usein enemmän kuin mää-räykset vaatisivat.”

Lisää koulutusta Säädösohjauksen ohella puura-kentamista haittaa edelleen pula pätevyityneistä suunnittelijoista.

Noin puolet tarvittavasta rahoituksesta Puuinfo suuntaisi puurakennesuunnittelijoiden, insinöörien sekä ammatillisen ja oppisopimuskoulutuksen kehittä-miseen.

Kuntia ohjeistettaisiin julkis-ten hankintojen ja kaavoituksen suomista mahdollisuuksista

puun käytön edistämiseen. Näin lisättäisiin puurakentamisen kysyntää.

Myös alan omaa tarjontaa kehitettäisiin nykyistä kilpailu-kykyisempään suuntaan.

”Korkea prioriteetti” Työ- ja elinkeinoministeri **Olli Rehnin** (kesk.) erityisavustaja **Markku Rajala** kertoo, että puurakentamisen edistäminen on korkealla ministerin tärkeys-järjestyksessä.

Rajalan mukaan muun muassa rakennuslupamenettelyn kan-keus on yksi puurakentamista hidastava tekijä, jota käsitellään niin sanotuissa norminpurkuta-lkoissa.

Norminpurkuun liittyviä hankkeita kokoa kunta- ja uu-distusministeri **Anu Vehviläi-nen** (kesk.). Hänen vastuullaan on myös aikatauluttaa hankkei-den toteutuminen.

Sen sijaan Puu liikkeelle -kärkihanketta vauhdittavat etupäässä Rehn sekä maatalous- ja ympäristöministeri **Kimmo Tiilikainen** (kesk.).

Rajalan mukaan Puuinfon ja muiden alaan liittyvien tahojen kanssa on tulossa keskusteluja puurakentamisesta.

”Vauhti on päällä”, Rajala toteaa, muttei pysty tarkemmin kertomaan, missä mennään yk-sittäisten uudistusten kanssa.

SUVI NIEMI

» Esimerkiksi määräys voisi olla, että keskikokoisen rakennuksen tulee kestää tulipaloa 60 minuuttia. Rakennusmateriaalia ei tarvitsisi mainita lainkaan.

MIKKO VILJAKAINEN

Pyhäntäläinen Lapwall valmistaa puuelementtejä muun muassa omakoti-, rivi- ja kerros-taloihin. Elementtejä esitteli toissa lauantaina tehtaan työnjohtaja Jaakko Karhumaa.

UUTISTAUSTA

Helsinkiä johtanee Disney

Lasteni ikä alkaa kakkosella. Kun he aloittelivat koulua, lauantaiamupäivien televisio opetti Disney-tyyppisillä piirretyillä maailman ilmiöitä. Niissä esiteltiin myös työtä.

Elokuvien maailmankuva oli käsittämätön: harhaanjohtava, typerällä tavalla lapsellinen ja ihmisvihamielinen. Tuotannos-ta – siis teollisuudesta – kerrot-tiin, että sen ainoa tarkoitus on tuottaa saasteita. Yhtään oikeaa ihmisen käyttämää tuotetta niissä ei tehty.

Saastetta tehtiin tuhoamalla luontoa. Ihmisiä näissä laitok-sissa oli töissä kolmea tyyppiä: äärettömän lihavia sikarimie-hiä, heidän viisaita autonkul-

jettajiaan sekä simpsakan tyh-miä naissihiteereitä.

En ymmärrä, miksi tällai-seen ei puututa. Missä ovat fe-ministit tai ammattiyhdistyslii-ke, joiden kannattajia suoras-taan ivattiin? Miksi teollisuus ei huomauta, että kyllä kai se sentään tuottaa esimerkiksi ne telkkarit, joista ne lapset sitä roskafilmiä katsoivat.

Menkää vaikka Lopelle Puutunko lillukanvarsiin? Jos puutun, älkää ihmetelkö, jos ihmiset eivät tiedä, mistä ruo-ka, vaatteet, huonekalut, paperi ja kynät tulevat. Nyt tarkoitan aikuisia, entisiä lapsia. Ajatellaan, että onhan koulu,

joka opettaa. Miettimättä, että eihän ole edes oppiainetta, jos-sa tällaisia voisi opettaa.

Taannoin jouduin inttämään erään helsinkiläisen vihreän kanssa siitä, mitä pitäisi tehdä Roihupellon teollisuusalueelle. Kun sanoin, että hänen suun-nitelmansa tekee teollisuustoiminnaan mahdollomaksi tuolla alueella, hän vastasi: Mitä siit-ä, teollisuus voi mennä vaikka Lopelle.

Jatko tyrmistytty vieläkin enemmän: kun Roihupeltoon vaan rakennetaan tarpeeksi asuntoja, sinne kyllä tulee työ-paikkojakin, kuten kahviloihin ja ruokakauppoihin, ja tarvi-taanhän talonmiehiäkin.

Tukinajo helpottaa Helsinkiä Luulin, että tällainen tperyyys on vähemmistössä, kunnes kuulin Helsingin vihreiden val-tuustoryhmän puheenjohtaja **Otto Kivekäs**ä Yleisradiolla:

”Maan hallitus ei ymmärrä... Helsingin seudun ongelmia. Se satsaa metsäautoteiden paran-tamiseen pääkaupunkiseudun raideliikenteen sijaan. Toki tukkien ajo on tärkeää puuhaa, mutta ei se nosta jalostusaset-ta, kasvata vientiä tai kansan-tuotetta.”

Tämän lausunnon edessä ei voi kuin nöyrytyä.

Disney-tuote ei ymmärrä, et-tä tukkeja ajetaan tehtaalle, joi-den tarkoitus on nostaa niiden

jalostusastetta ja nimenomaan vientiin – siis tuotteissa, joiden vienti näinä päivinä kasvaa jo-pa kymmenen prosenttia vuo-dessa.

Tukkeja ajetaan siksi, että Disney voisi julkaista sarjaku-viaan ja maaseudulla olisi töitä, niin ettei kaikkien tarvitse tun-kea Helsingin kiskoja kulutta-maan. Metsäautotien rakenta-minen – josta muuten metsäala itse maksaa valtaosan – siis tu-kee Helsinkiä.

Ehkä Kivekäs luulee, että tehtaat tuottavat vain saastet-ta ja tukkeja kuljetellaan hui-vin vuoksi. Eikä hän ole luulos-saan yksin. Jouduttiinhan täs-sä taannoin selvittämään jopa

Suomen Kuvalehden toimit-tajalle, että ei niitä puita siellä Lapissa ihan vaan piruuttaan kaadeta, ne menevät tehtaalle.

Tämä oli toimittajalle ennen ajatteleman asia. Niistähän tehdään esimerkiksi paperia, vaikka nyt Suomen Kuvaleh-delle.

HANNES MÄNTYRANTA on Suomen Metsäyhdis-tyksen viestinnän suunnittelija.

Kuopiossa eniten kuusitukkia

» Kaikkineen puuta kasvaa eniten Rovaniemellä.

Luonnonvarakeskuksen mu-kaan kuusitukin keskittymät sijaitsevat Savossa, missä met-sät ovat kovakasvuisia. Eniten kuusitukkia, 6,1 miljoonaa kuu-tiota, kasvaa Kuopion alueella. Hopea ja pronssi menevät Mikkeliin ja Savonlinnaan.

Mäntytukin ykkössijaa pitää Lieksa 6,8 miljoonalla kuutiol-la. Seuraavat sijat nappaavat Kuhmo ja Mikkeli.

Kaikkineen puuta kasvaa eniten Rovaniemellä, 42,7 mil-joonaa kuutiota.

Puuvaroissa on suurta vaih-telua, jota esiintyy myös aluei-den sisällä. Etelä-Suomessa metsä- ja kitumaan vähäisim-mät hehtaaripuustot löytyvät Kökarissa. Siellä puuston heh-taaritilavuus jää 68 kuutioon.

Etelä-Suomen ja samalla koko maan järeimmät metsät kasvavat Pälkäneellä. Siellä hehtaarilla on keskimäärin 182 kuutiota puuta.

JARMO PALOKALLIO

Metsävaratiedon käyttö helpottuu

Hallitus helpottaa metsävara-tietojen käyttöä. Maa- ja met-sätalousministeriön mukaan jatkossa julkisia metsävaratie-toja voisi luovuttaa ilman tieto-pyyntöä perustella.

Lakimuutoksen taustalla on hallituksen tavoite tehostaa metsävaratietojen hyödyntä-mistä, mikä osaltaan lisää toime-liaisuutta metsissä. Hallituksen tavoitteena on lisätä hakuita 15 miljoonalla kuutiolla vuodessa.

Myös EU on tulkinnut, että julkisten ympäristötietojen

kuten puustotietojen ja kasvu-paikkatietojen pitäisi olla saa-tavilla ilman, että tietopyyntöjä tarvitsee perustella.

Hallituksen tavoitteena on, että esitys Suomen metsäkes-kuksen metsätietojärjestelmää koskevan lain muutoksesta ete-nee eduskuntaan keväällä.

Muutos ei koske maanomis-tajien yhteystietojen luovutus-ta. Niiden osalta noudatetaan henkilötietojen suojaa koskevia säännöksiä.

JARMO PALOKALLIO

Myyrähuippu piinaa taimia pohjoisessa

Luonnonvarakeskuksen (Luke) mukaan Pohjois-Suomessa on nyt myyrähuippu.

Valtalajeja pohjoisessa ovat metsämyyrä, harmaakuvemyyrä ja lapinmyyrä, jotka kaikki voivat aiheuttaa merkittäviä tuhoja taimikoissa. Metsämyyrä levittää myös myyräkuumetta aiheuttavaa Puumala-virusta.

Myyräkannat voivat säilyä runsaina pitkälle talveen. Ensi kesään mennessä ne kuitenkin romahtavat.

Luke kehottaa Pohjois-Suo-men metsänomistajia varautu-maan taimituhoihin.

Myyriä voi pyytää loukuilla. Taimien ympäriltä voi myös tiivistää lunta, jotta myyrrien pääsy taimien kimppuun han-gen suojissa vaikeutuu. Lisäksi kannattaa harkita vakuutusta.

Kannanvaihtelu muuttuu Keski- ja Länsi-Suomessa myyräkannat ovat alhaiset tai romahtamassa, kun taas Etelä- ja Itä-Suomessa kannat ovat kasvussa.

Luke ennakoi, että Etelä- ja Itä-Suomen myyrähuippu ajoit-tuu ensi vuoden lopulle.

Myyrälajien kannat vaih-televat yleensä säännöllisesti siten, että myyrähuippu on 3–4 vuoden välein. Kanta on yleensä vaihdellut samaan tahtiin maan-

» Luke kehottaa Pohjois-Suomen metsänomistajia varautumaan taimituhoihin.

tieteellisesti laajalla alueella. Muutaman viime vuoden ajan eteläisessä Suomessa myy-rien kannat ovat kuitenkin vaih-delleet epämääräisesti.

Nyt Luke on havainnut merkkejä, että myyräkantojen vaihtelun samanaikaisuus Suomen eteläisessä puolikos-sa olisi muuttumassa pieni-piirteisemmäksi alueelliseksi vaihteluksi.

Ei sopulivaellusta Käsi-varressa on havaittu syksyl-lä paikoin kohtalaisesti sopulei-ta, mutta vaellukseen viittaavia merkkejä ei ollut. Yksittäisiä sopulihavaintoja on tehty muuallakin Ylä-Lapis-sa.

Sopulien määrä on aina ro-mahtanut yhtä aikaa myyrrien kanssa, joten oletettavasti tämä vaatimaton sopulisuus hiipuu talven myötä, Luke kertoo.

SUVI NIEMI

Metsämyyrä levittää myyräkuumetta aiheuttavaa Puumala-virusta.